Lietas Nr. C33289514
Lietas arhīva Nr. C-0070-16/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē, 2016.gada 1.aprīlī

Aizkraukles rajona tiesa
tiesnese I.Silicka
ar tiesas sēdes sekretāri M.Liģeri,
piedaloties prasītāja AS „SEB banka" pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/ un atbildētāja /pers. B/ pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei Aijai Osmanei,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu AS „SEB banka" prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu un /pers. B/ pretprasībā pret AS „SEB banka" par darījuma izbeigšanas apstrīdēšanu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 28.februārī AS „SEB banka" cēlusi Rīgas rajona tiesā prasību pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.[1] pantu, civillieta 2014.gada 4.septembrī nodota izskatīšanai Aizkraukles rajona tiesai *(lietas 58.lapa)*.

Prasības pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar 2006.gada 6.decembra kredīta līgumu Nr.AG06499 (turpmāk – līgums),

AS „/nosaukums A/" (kopš 07.04.2008. AS „SEB banka", turpmāk – prasītājs) izsniedza aizņēmējam /pers. B/, (turpmāk – atbildētājs), aizdevumu 35860 *euro* apmērā, ko pierāda izraksts „veiktās kredīta izmaksas".

Saskaņā ar aizdevuma līguma I daļas 3.punktu, par atvēlējumu izmantot naudas resursus atbildētājam jāmaksā procenti, savukārt, par līgumā noteikto maksājumu kavējumu atbildētājam jāmaksā līgumsods, atbilstoši līguma I daļas 6.punktam.

Ņemot vērā, ka maksājuma kavējums iestājies kopš 2012.gada 17.decembra, prasītājs, saskaņā ar kredīta līguma 20.3., 20.5.1. apakšpunktiem (ievērojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.[1] panta ceturtās daļas 1.punkta nosacījumus), un Civillikuma 1589.pantu, vienpusēji atkāpās no kredīta līguma 2013.gada 26.augustā, nosūtot atbildētājam uz deklarēto dzīvesvietas adresi ierakstītā vēstulē paziņojumu par atkāpšanos no līguma, aizdevuma atmaksas beigu termiņa noteikšanu un parāda piedziņas uzsākšanu, lūdzot parādu atmaksāt līdz 2013.gada 27.septembrim. Līdz noteiktajam aizdevuma atmaksas beigu termiņa2013.gada 27.septembrim aizdevums netika atmaksāts. Pēdējais maksājums saņemts 2013.gada 28.martā 52,27 *euro* apmērā.

Neatmaksātā parāda kopsumma saskaņā ar līgumu, kas aprēķināta, ceļot prasību, uz 2014.gada 24.februāri, ir 29946,99 *euro,* ko veido: pamatsumma 28590,84 *euro*, procenti par laika periodu no 2013.gada 15.marta līdz 2013.gada 27.septembrim 348,90 *euro,* likumiskie procenti par laika periodu no 2013.gada 27.septembra līdz 2014.gada 24.februārim 705 *euro* un līgumsods 302,25 *euro*.

Prasītāja ķīlas (hipotēkas) tiesības, kas nodrošina līguma saistību izpildi, nostiprinātas Baložu pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/, uz atbildētājam piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr./numurs B/.

Prasītājs, pamatojoties uz Civillikuma 1278., 1290., 1587., 1653.panta trešo daļu, 1722., 1756., 1759., 1760.pantu, Civilprocesa likuma 23.panta pirmo daļu, 24., 26.panta pirmo daļu, 78.panta trešo daļu, 127.pantu, lūdz piedzīt no atbildētāja parādu 29946,99 *euro*, kas sastāv no: aizdevuma pamatsummas 28590,84 *euro*, procentiem par kredīta atvēlējumu 348,90 *euro*, līgumsoda 302,25 *euro* un likumiskajiem nokavējuma procentiem 705 *euro*. Lūdz piedzīt tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu 1226,12 e*uro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro*. Lūdz atzīt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no aizdevuma pamatsummas.

Rīgas rajona tiesā 2014.gada 22.aprīlī saņemti atbildētāja paskaidrojumi par prasību. Paskaidrojumā atbildētājs norādījis, ka prasību atzīst daļā. Atbildētājs norāda, ka nav strīda par 2006.gada 12.jūnija kredīta līgumu Nr.AG06499, kur AS „SEB Latvijas Unibanka" (kopš 07.04.2008. - AS „SEB banka"), izsniedza atbildētājam aizdevumu 35860 *euro* apmērā. Atbildētājs nevar pārbaudīt procentu un līgumsoda aprēķina pamatotību, jo to aprēķinu vienpusīgi veic SEB banka. Secīgi pēdējās sarunās 2013.gadada septembrī ar AS „SEB banka" amatpersonu /pers. D/, vienojušies, ka atbildētājs realizēs īpašumu. Atbildētājs uzskatījis un joprojām uzskata, ka ķīla – dzīvoklis, realizējams atbilstoši ieķīlājuma, tā novērtējuma vērtībai, kas ir pietiekams saistību atlikuma dzēšanai. Tas ir vienīgais atbildētāja ģimenes mājoklis, līdz ar to, atbildētājs lūdza prasītāja piekrišanu pagaidīt līdz pavasarim, siltākam laikam, lai varētu nolūkot jaunu mājokli un veikt pārvākšanās procesu, pret ko prasītāja amatpersona /pers. D/ neiebilda. Šāda vienošanās neatceļ atbildētāja kā aizņēmēja pienākumus, bet rada prasītājam saistības pagaidīt un ļaut atbildētājam realizēt īpašumu, vienošanās ir spēkā, atbilstoši Civillikuma 1402. un 1487.pantam. Atbildētājs no savs puses vienošanos ir sācis pildīt, nolūkojot jaunu mājokli un vērtējot ķīlas priekšmetam atbilstošu īpašumu darījumu cenas. Atbildētājs uzskata, ka ceļot prasību tiesā tieši šobrīd, prasītājs nepilda vienošanos. Cik atbildētājam ir zināms, saskaņā ar Civillikuma 1484., 1485.pantu, katrs no vienošanās dalībniekiem var prasīt no otra atbilstošu aktu. Atbildētājs kontaktēsies ar prasītāju nolūkā nokārtot savstarpējās mantiskās attiecības atbilstoši panāktās vienošanās saturam, un, ja banka nesniegs par to pierādījumus tiesai, atbildētājs tos iesniegs līdz lietas izskatīšanai pēc būtības *(lietas 55.lapa)*.

Aizkraukles rajona tiesā 2015.gada 12.februārī saņemts atbildētāja /pers. B/ pretprasības pieteikums par darījuma izbeigšanas apstrīdēšanu – vienpusējas atkāpšanās no līguma atzīšanu par spēkā neesošu, atsvabināšanu no aizdevuma pamatsummas, procentu un līgumsoda atmaksas pirms aizdevuma atmaksas beigu termiņa un līgumattiecību atjaunošanu *(lietas 70.-72.lapa)*.

Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesnese s 2015.gada 20.februāra lēmumu /pers. B/ pretprasības pieteikums tika atstāts bez virzības trūkumu novēršanai *(lietas 65.-66.lapa)*. Pēc trūkumu novēršanas ar 2015.gada 26.marta Aizkraukles rajona tiesas tiesnese s lēmumu pretprasības pieteikums pieņemts *(lietas 68.-69.lapa)*.

Pretprasības pieteikumā norādīts, ka prasītājam nebija likumīga pamata vienpusēji atkāpties no līguma, pārceļot aizdevuma atmaksāšanas beigu

termiņu. Prasībā norādīts, ka aizdevuma līguma 20.3.punktā noteiktā vienpusējā atkāpšanās no līguma ir saistīta ar 20.5.1.pubnktu, kurā paredzēts, ka SEB banka var vienpusēji atkāpties no līguma, ja aizņēmējs ilgāk par 30 kalendārajām dienām nokavējis (palaidis garām) kādu ar līgumu noteikto aizdevuma pamatsummas atmaksāšanas termiņu vai aizdevuma procentu samaksas termiņu. Kaut arī atbildētājs bija pieļāvis maksājumu kavējumu, atbildētājs regulāri komunicēja ar bankas darbiniekiem un meklēja iespēju atjaunot krīzes laikā cietušo uzņēmējdarbību celtniecības jomā, lai turpinātu maksāt kredītu. Neilgi pēc paziņojuma saņemšanas par prasītāja vienpusēju atkāpšanos no līguma, tika panākta abpusēja mutiska vienošanās, ka atbildētājs varēs turpināt pildīt līguma noteikumus, pārdodot ieķīlāto īpašumu /adrese/. Faktiski tika panākta vienošanās par līgumattiecību turpināšanu. Saskaņā ar Civillikuma 1485.pantu, ja starp tāda darījuma (1484.p.) dalībniekiem notikusi vienošanās par visiem tā būtiskajiem noteikumiem, tad katrs no viņiem var prasīt no otra, lai taisa atbilstošu aktu. Pat tikai iepazīstoties ar nekustamā īpašuma – dzīvokļu pārdošanas cenām interneta lapā www.ss.lv, var pārliecināties, ka atbildētājam piederošo dzīvokļa īpašumu ir iespējams pārdot par cenu, kas nav mazāka par prasības summu, jo dzīvokļa ap 40 kvm vidējā pārdošanas cena patlaban ir ap 30000 *euro*. Kamēr atbildētājs meklēja pircēju dzīvoklim par cenu, kas nosegtu pamatsummu un procentus, prasītājs pārkāpa apsolījumu atļaut atbildētājam pašam pārdot dzīvokli, bet gan iesniedza prasību tiesā par parāda atmaksu pirms kredīta līgumā noteiktā beigu termiņa, kas noteikts 2024.gada 15.novembrī. Tāpat atbildētājs ir informējis prasītāju, ka atbildētājam, sākot no 2014.gada, celtniecības darbos Norvēģijā ir regulāri un pietiekoši ienākumi, lai varētu turpināt pildīt līgumsaistības, taču arī to prasītājs nav ņēmis vērā.

Atbildētājs atsaucas uz Civillikuma 1934., 1943.pantā noteikto, un norāda, ka saskaņā ar šajās materiālo tiesību normās reglamentēto aizņēmuma mērķi, atbildētājs vēlas atdot atpakaļ aizņemto parādu prasītājam, un patlaban atbildētājam ir iespējams pildīt līgumsaistības, tādējādi, prasītāja realizētā vienpusējā atkāpšanās ir pretēja aizdevuma līguma būtībai un mērķim. Pie apstākļiem, ka atbildētājs var labprātīgi izpildīt līgumsaistības, nav nepieciešamības līguma izbeigšanai. Prasītāja rīcība ir pretrunā ar kredīta līguma 21.4.punktu, kurā noteikts, ka līguma sakarā esošos strīdus, kurus nevar atrisināt savstarpēji vienojoties, izskata tiesa. Strīdu par aizdevuma atmaksu puses sāka risināt vienošanās ceļā un arī tagad to ir iespējams atrisināt ārpustiesas kārtībā, taču prasītājs ir atteicies satikties ar atbildētāju, lai apspriestu līgumattiecību atjaunošanu un parakstītu par to attiecīgu aktu.

Norādīts, ka saskaņā ar līguma 20.5.1.punktu, SEB banka var vienpusēji atkāpties no līguma, bet tas nav bankas pienākums. Konkrētajā gadījumā, kad atbildētājam ir regulāri ienākumi, kas ļauj turpināt kredītsaistību kārtošanu, kad ir iespējams atbildētājam pašam pārdot ieķīlāto īpašumu, dzēšot kredīta pamatsummu un procentus, nav mērķtiecīga un lietderīga vienpusējā atkāpšanās no līguma, kā arī pieprasījums segt visu aizdevuma pamatsummu un procentus pirms līgumā noteiktā beigu termiņa. Prasītāja atkāpšanās no līguma aizskar atbildētāja kā patērētāja intereses, jo aizdevuma nodrošināšanai ieķīlātais dzīvoklis ir atbildētāja trīs bērnu ģimenei vienīgais mājoklis. Atbildētājs atsaucas uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma $8.^1$ pantu, norāda, ka prasītājs atkāpšanos no līguma pamato ar aizdevuma līguma 20.5.1.punktu, kur tā nosacījums, lai atkāptos no līguma, noteikts pamatsummas vai procentu samaksas kavējums tikai 30 dienas, kas nevar tikt uzskatīts par būtisku noteikumu līgumattiecību vienpusīgai izbeigšanai.

Ievērojot minēto, ir pamats līgumattiecību atjaunošanai un turpināšanai. Lai tas būtu reāli izpildāms, atbildētājs lūdz uzlikt par pienākumu prasītājam paziņot atbildētājam pamatsummas un aizdevuma summas procentu atmaksas grafiku trīs dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Atbildētājs, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 136.pantu, Civillikuma 1934., 1943.pantu, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma $8.^1$ panta pirmās daļas trešo punktu, ceturto daļu, lūdz tiesu: atzīt par spēkā neesošu AS „SEB banka" vienpusēju atkāpšanos no 2006.gada 6.decembra kredīta līguma Nr.AG06499; atsvabināt atbildētāju no 2006.gada 6.decembra kredīta līguma Nr.AG06499 un 2010.gada 17.septembra vienošanās Nr.1 par grozījumiem 2006.gada 6.decembra kredīta līguma Nr.AG06499 aizdevuma pamatsummas, procentu un līgumsoda atmaksas pirms noteiktā beigu termiņa 2024.gada 15.novembra; atjaunot līgumattiecības starp AS „SEB banka" un /pers. B/, pamatojoties uz 2006.gada 6.decembra kredīta līguma Nr.AG06499 un 2010.gada 17.septembra vienošanās Nr.1 par grozījumiem 2006.gada 6.decembra kredīta līgumā Nr.AG06499; uzlikt par pienākumu AS „SEB banka" paziņot atbildētājam /pers. B/, pamatsummas un aizdevuma summas procentu atmaksas grafiku trīs dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Paskaidrojumus par atbildētāja /pers. B/ pretprasību prasītājs AS „SEB banka" tiesā nav iesniedzis.

Prasītāja pilnvarotais pārstāvis /pers. A/ tiesas sēdē iesniedza prasības precizējumu *(lietas 105.lapa),* norādīja, ka kopš 2015.gada 3.novembra atbildētājs ir veicis vairākus maksājumus, kurus banka novirzījusi pamatsummas daļējai dzēšanai, līdz ar to, šajā daļā prasījums tiek samazināts, prasību uzturēja par kopējo summu 28799,06 *euro* apmērā, un sniedza paskaidrojumus atbilstoši prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem. Paskaidroja, ka, ņemto vērā, ka saistības netika pildītas noteiktajā kārtībā, banka atkāpās no līguma. Paziņojums par atkāpšanos no līguma atbildētājam tika nosūtīts, norādot tajā termiņu, kurā ir samaksājams viss aizdevums, taču parāds netika samaksāts. Lūdz ar to, banka attiecīgi 2014.gada 24.februārī, kas ir pieci mēneši pēc termiņa beigām, iesniedza tiesā prasību. Aizdevums ir nodrošināts ar atbildētājam piederošo nekustamo īpašumu. Saistības pret banku vēl joprojām nav izpildītas. Norādīja, ka ir bijuši gadījumi, kad puses vienojušās, bet nav tādas statistikas, uz kuru varētu atsaukties. Attiecībā par atbildētāja rakstveida paskaidrojumā norādīto, paskaidroja, ka tika risinātas sarunas attiecībā par īpašuma pārdošanu, 28.aprīlī atbildētājs apliecinājis, ka risinās šo situāciju, meklēs iespēju pārdot īpašumu. Atbildētāja maksājumu kavējums krietni pārsniedza 30 dienas, maksājumi tika kavēti jau kopš 2012.gada 17.decembra, prasība tika iesniegta tiesā tikai 2014.gada 24.februārī. Banka atbildētājam ir nākusi pretī, sarunas ir bijušas, bet tās nav vainagojušās panākumiem. Atbildētājs maksājumus kavējis 180 dienas un pat vairāk.

Attiecībā par pretprasību prasītāja pārstāvis norādīja, ka tā ir nepamatota un noraidāma. Ir pagājis ilgs laiks, kopš prasītājs vienpusēji atkāpās no līguma sakarā ar atbildētāja kavējumiem. Kopš prasības iesniegšanas tiesā no atbildētāja puses nekas nav mainījies. Prasītājs, protams, vērtē pozitīvi to, ka atbildētājs ir sācis maksāt parādu, taču vēl joprojām nav veicis papildus maksu par nekustamā īpašuma apdrošināšanu. Ar atbildētāju ir bijušas virkne vienošanās, kas norāda, ka banka ir nākusi pretī atbildētājam. 2010.gada septembrī tika noslēgta vienošanās Nr.1 pie 2006.gada aizdevuma līguma, 2012.gada 6.septembrī vienošanās Nr.2 pie 2006.gada aizdevuma līguma, ar kuru tika atlaists līgumsods, pārējās, visticamāk, bija mutiskas pārrunas. Ar atbildētāju bankas pārstāvis bija ticies, atbildētājs gribēja vienoties par īpašuma pārdošanu. Sarunās ar bankas pārstāvi piedalījās Osmanes kundze ar atbildētāja sievu, meklēja šai lietai risinājumu, tas bija pagājušā gada pavasarī. Tika runāts par īpašuma labprātīgu pārdošanu. Norādīja, ka pēc tiesas sprieduma varbūt būs iespēja panākt kaut kādu sadarbību.

Atbildētāja pilnvarotā pārstāve norādīja, ka uztur spēkā atbildētāja paskaidrojumos par prasību minētos apstākļus. Pretprasību uzturēja pilnībā uz tajā minētajiem apstākļiem.

Paskaidroja, ka atbildētājs, kā celtnieks piedzīvoja krīzi, kas Latvijā sākās 2008.gadā. Tagad atbildētājam ir atjaunojusies maksātspēja. 2014.gadā mutiski vienojās, ka pārdos dzīvokli un nomaksās aizdevumu, bankas darbinieki mutiski piekrita, neiebilda, tādēļ bija liels izbrīns, ka tika saņemts prasības pieteikums. Atbildētāja ģimene mēģināja pārdot dzīvokli, to arī tagad var pārdot neremontētu, lai nosegtu aizdevuma pamatsummu. Banka jau vēlas, lai tiktu segta visa summa, bet tas prasa laiku. Uzskata, ka banka varēja vienpusēji neatkāpties no aizdevuma līguma, aizdevuma samaksas termiņš ir 2024.gads, bet tagad prasa visu summu. Norādīja, ka atbildētāja, kā patērētāja tiesības, tiek rupji aizskartas. Ir būtiski noskaidrot, vai banka šo līgumu pārtrauca korekti.

Motīvu daļa

Tiesa, uzklausījusi prasītāja un atbildētāja pilnvaroto pārstāvju paskaidrojumus, izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība pamatota un apmierināma pilnīgi, pretprasība noraidāma.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesība rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

Civillikuma 1590.pants nosaka, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu (..).

Civillikuma 1934.pants nosaka, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Civillikuma 1943.pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

2006.gada 6.decembrī starp AS „SEB banka" (iepriekš - AS „/Nosaukums /, turpmāk - prasītājs), un atbildētāju /pers. B/ (turpmāk - atbildētājs), tika noslēgts kredīta līgums Nr.AG06499 (turpmāk – kredīta līgums), saskaņā ar kuru prasītājs izsniedza atbildētājam aizdevumu 23192,53 Ls apmērā. Aizdevuma izmantošanas mērķis noteikts – dzīvokļa iegāde /adrese/, Rīgas rajonā. Aizdevuma atmaksas termiņš noteikts 2024.gada 15.novembrī *(lietas 18.-24.lapa).*

2010.gada 17.septembrī starp pusēm noslēgta vienošanās Nr.1 par grozījumiem kredīta līgumā, saskaņā ar kuru puses ir vienojušās, ka prasītājs izsniegs atbildētājam papildus aizdevumu 2860 *euro* apmērā, pārskaitot aizdevumu uz aizņēmēja norēķinu kontu, līdz ar ko, kopējā izsniegtā aizdevuma summa ir 35860 *euro (lietas 25.-31.lapa).*

2012.gada 6.septembrī starp pusēm noslēgta vienošanās Nr.2 par grozījumiem kredīta līgumā, saskaņā ar kuru puses ir vienojušās, ka prasītājs ir izsniedzis atbildētājam aizdevumu 35860 *euro* apmērā, un ar šo vienošanos nolemj atlaist aprēķināto līgumsodu 134,33 *euro* pilnā apmērā, grozīt aizdevuma atmaksāšanas noteikumus, pārceļot aizdevuma pamatsummas kavētos maksājumus par 2012.gada janvāri, februāri, martu, aprīli, maiju, jūniju un augustu par kopējo summu 1333,34 *euro* apmērā un iekļaujot tos nākotnes maksājumu grafikā un izteikt līguma vispārīgos noteikumus jaunā redakcijā *(lietas 32.-37.lapa).*

Saskaņā ar kredīta līguma I daļas 3.1.punktu, par aizdevuma izmantošanu jāmaksā procenti. Aizdevumam piemērota mainīgā procentu likme, kas sastāv no pastāvīgās (nemainīgās) daļas 1,00 % gadā un mainīgās, daļas, kas vienāda ar 12 mēnešu EURIBOR un tiek mainīta vienreiz gadā.

Aizdevuma izmaksu apliecina lietas materiālos esošais atbildētāja konta izraksts *(lietas 44.lapa),*

No prasības pieteikuma un tam pievienotā parāda aprēķina redzams, ka atbildētājs nav veicis maksājumus līgumā noteiktajā kārtībā un apmērā *(lietas 8.-17.lapa).*

No prasītāja iesniegumiem izriet, ka atbildētājs 2015.gada 2.novembrī saistību dzēšanai ir veicis maksājumu 499,91 *euro* apmērā, kas novirzīti – pamatsummas daļējai dzēšanai 151,01 *euro* un aprēķināto procentu 348,90 *euro* pilnīgai dzēšanai *(lietas 101.lapa),* un laika periodā no 2015.gada 3.novembra līdz 2016.gada 17.martam ir veicis maksājumus pavisam kopā 668,02 *euro*, kas novirzīti pamatsummas daļējai dzēšanai (*lietas 105.lapa).*

Atbildētāja neatmaksātā aizdevuma pamatsumma uz 2016.gada 17.martu 27771,81 *euro.*

2006.gada 6.decembra kredīta līguma Nr.AG06499 saistību nodrošināšanai atbildētājs ieķīlājis par labu prasītājam nekustamo īpašumu /adrese /, Rīgas rajonā, reģistrētu Baložu pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/, 2006.gada 6.decembrī noslēdzot ķīlas (hipotēkas) līgumu Nr.AG06499/H-1 *(lietas 38.-41.lapa)*.

Civillikuma 1589.pantā noteikts, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

2006.gada 6.decembra aizdevuma līguma Nr.AG06499 II.daļas 20.5.punkta 20.5.1.apakšpunkts paredz aizdevēja vienpusējas tiesības atkāpties no līguma, ja aizņēmējs ilgāk par 30 (trīsdesmit) kalendārajām dienām nokavējis (palaidis garām) kādu ar līgumu noteikto aizdevuma pamatsummas maksājumu termiņu, vai aizdevumu procentu samaksas termiņu.

Ar lietai pievienoto 2013.gada 26.augusta paziņojumu Nr.2013-21.24.4-3176 pierādīts, ka prasītājs nosūtījis atbildētājam paziņojumu par atkāpšanos no aizdevuma līguma ar 2013.gada 27.septembri un pieprasījis aizdevuma līguma saistību tūlītēju izpildi pirms termiņa *(lietas 45.lapa)*.

Saskaņā Civillikuma 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Saskaņā ar 1946.pantu procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Prasītājs aprēķinājis un lūdz piedzīt no atbildētāja likumiskos procentus par laika periodu no līguma vienpusējas izbeigšanas - 2013.gada 27.septembra līdz 2014.gada 24.februārim 705 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta otro daļu, likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā, bet līguma attiecībās, kurās piedalās patērētājs, - seši procenti no simta gadā.

Tiesa atzīst, ka no atbildētāja piedzenami likumiskie procenti par laika periodu no 2013.gada 27.septembra līdz 2013.gada 24.februārim 795 *euro* apmērā.

Prasītājs aprēķinājis un lūdz piedzīt līgumsodu par kavētiem maksājumiem par laika periodu no 2012.gada 17.decembra līdz līguma izbeigšanai - 2013.gada 27.septembrim 302,25 *euro* apmērā.

Tā kā aizdevuma līgums noslēgts 2006.gada 6.decembrī, vērtējot prasījumu par līgumsoda piedziņu, tiesa, saskaņā ar Civillikuma 3.pantu, piemēro līgumsodu reglamentējošās Civillikuma normas, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim.

Atbilstoši Civillikuma 1720.pantā noteiktajam, kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts, vai ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar 2006.gada 6.decembra kredīta līguma Nr.AG06499 6.1.punktu, par maksājumu termiņu kavējumu noteikts līgumsods 36% gadā no nokavētā maksājuma par katru nokavēto dienu.

Civillikuma 1716.pants noteic, ka līgumsods ir pamets, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim).*

Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantā noteikto, līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt nevien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim).*

Civillikuma 1717.panta otrā daļa līgumsoda apmēru neaprobežo, taču tas neizslēdz līgumsoda apmēra vērtēšanu, ņemot vērā Civillikuma 1.pantā noteikto labas ticības principu.

Uz šādu tiesas pienākumu norādīts judikatūrā, un konkrēti - Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-212/2008, 2011.gada 12.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-25/2011, 2012.gada 17.oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-688/2012.

Uz tiesas pienākumu vērtēt līgumsoda apmēru norādīts Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada tiesu prakses apkopojumā „Tiesu prakse līgumsodu piemērošanā". Ievērojot to, ka atbildētājs Patērētāju tiesību likuma izpratnē ir atzīstama par patērētāju, tad tiesai jāvērtē

prasītāja prasītā līgumsoda apmērs.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta sestajai daļai, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru, kur, savukārt, vairākkārt norādīts (*skat., piemēram, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 20.maija spriedumu lietā Nr.SKC-161)*, ka jautājums par līgumsoda taisnīgumu un samērīgumu izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civillikuma 5.pantā norādīto par taisnības apziņu un vispārīgiem tiesību principiem.

Puses 2006.gada 6.decembra līgumā paredzējušas līgumsodu Civillikuma 1716.panta izpratnē par līguma nepienācīgu izpildi. Tā kā atbildētājs pieļāvis līgumsaistību nepienācīgu izpildi attiecībā uz maksājumu veikšanu, tiesa atzīst par pamatotu prasītāja prasījumu par līgumsoda piedziņu prasības pieteikumā norādītajā apmērā.

Vērtējot līgumsoda apmēru, tiesa secina, ka atbildētājs ir pieļāvis maksājumu kavējumu, pieprasītais līgumsods nav pārmērīgs, un prasījums par līgumsoda piedziņu ir pamatots un apmierināms prasības pieteikumā norādītajā apmērā. Līgumsods aprēķināts līdz vienpusējai atkāpšanās no līguma, kas atbilst judikatūrai.

Pamatojoties uz iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka atbildētājs nav pienācīgi pildījis līgumā pielīgtās saistības, kuras ir uzņēmies, līdz ar to, no atbildētāja par labu prasītajam piedzenams galvenais parāds 27771,81 *euro*, likumiskie procenti par laika periodu no 2013.gada 27.septembra līdz 2013.gada 24.februārim 705 *euro*, un līgumsods 302,25 *euro*, kopā 28779,06 *euro*.

Prasītājs lūdz noteikt tiesības saņemt likumiskos sešus procentus gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku par kādu procenti piespriesti, prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības pieteikumā.

Tiesa atzīst, ka prasītājam, saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765.pantu un Civilprocesa likuma 195.pantu, atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos 6% no simta gadā no piedzītās un neatmaksātās aizdevuma pamatsummas.

Attiecībā par atbildētāja pretprasību, tiesa atzīst, ka tā ir nepamatota un noraidāma.

Atbildētājs pretprasībā lūdzis atzīt par spēkā neesošu prasītāja AS „SEB banka" vienpusējo atkāpšanos no 2006.gada 6.decembra kredīta līguma Nr.AG06499. Atbildētājs prasījumu pamatojis ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.[1] pantu.

Patērētāju kreditēšana un tās uzraudzība reglamentēta Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8. un 8.[1] pantā.

Atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta pirmajā daļā noteiktajam, saskaņā ar patērētāja kreditēšanas līgumu, persona, kas nodarbojas ar patērētāju kreditēšanu (kredītdevējs), piešķir vai apsola piešķirt patērētājam kredītu atlikta maksājuma, aizdevuma vai citas tamlīdzīgas finansiālas vienošanās veidā.

Lietā nav strīda, ka 2006.gada 6.decembrī starp prasītāju un atbildētāju noslēgts kredīta līgums Nr.AG06499, saskaņā ar kuru prasītājs izsniedza atbildētājam aizdevumu.

Līdz ar to, secināms, ka atbildētājs ir atzīstams par patērētāju Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.[1] panta otro daļu, ja patērētājs, kas nav pieļāvis būtisku līguma pārkāpumu, to lūdz, kredīta devējam ir pienākums izskatīt patērētāja priekšlikumu par kredīta atmaksas termiņa pagarināšanu vai kredīta valūtas maiņu (..).

Ar lietas materiāliem pievienoto 2010.gada 17.septembra vienošanos Nr.1 par grozījumiem kredīta līgumā, un 2012.gada 6.septembra vienošanos Nr.2 par grozījumiem kredīta līgumā pierādīts, ka prasītājs un atbildētājs divas reizes labprātīgi vienojušies par grozījumiem kredīta līgumā, to noformējot rakstveidā, kā to paredz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta otrā daļa, t.sk., vienojušies arī par aizdevuma atmaksas atlikšanu *(lietas 25.-31., 32.-37.lapa).*

Saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu, vienpusēja atkāpšanās no līguma pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos pieļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.[1] panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajam, kredīta devējam nav tiesību pieprasīt patērētājam, kas nav pieļāvis būtisku līguma pārkāpumu izsniegtā kredīta pirmstermiņa atmaksu.

Savukārt, saskaņā ar minētā likuma 6.pantā noteikto, ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs iepriekš sagatavotos līguma projektos nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

Atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.[1] panta ceturtās daļas 1.punktā noteiktajam, par būtisku līguma pārkāpumu šā panta izpratnē uzskatāma kredīta atmaksas vai procentu samaksas maksājumu kavēšana ilgāk kā par 60 dienām vai biežāk kā trīs reizes gada laikā, katru reizi ilgāk par 30 dienām *(likuma redakcijā, kas spēkā no 2009.gada 23.jūnija).*

Lietas materiālos esošā 2006.gada 6.decembra aizdevuma līguma Nr.AG06499 II.daļas 20.5.punkta 20.5.1.apakšpunkts paredz aizdevēja vienpusējas tiesības atkāpties no līguma, ja aizņēmējs ilgāk par 30 (trīsdesmit) kalendārajām dienām nokavējis (palaidis garām) kādu ar līgumu noteikto aizdevuma pamatsummas maksājumu termiņu, vai aizdevuma procentu samaksas termiņu, vai biežāk kā trīs reizes gada laikā pieļāvis šādu nokavējumu ilgāk par 30 (trīsdesmit) kalendārām dienām *(lietas 23.lapa).*

Tiesa secina, ka noslēdzot 2006.gada 6.decembra aizdevuma līgumu Nr.AG06499, II.daļas 20.5.punkta 20.5.1.apakšpunkts noteica pieļaujamo maksājumu kavējumu termiņu, kas uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē.

Savukārt, 2012.gada 6.septembra vienošanās Nr.2 par grozījumiem kredīta līgumā Nr.AG06499, ar kuru līguma vispārīgie noteikumi izteikti jaunā redakcijā, 20.5.punkta 20.5.1.apakšpunkts paredz aizdevēja vienpusējas tiesības atkāpties no līguma, ja aizņēmējs ilgāk par 60 (sešdesmit) kalendārajām dienām nokavējis (palaidis garām) kādu ar līgumu noteikto aizdevuma pamatsummas maksājumu termiņu, vai aizdevuma procentu samaksas termiņu, kas atbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.[1] panta ceturtās daļas 1.punktā noteiktajam par būtisku līguma pārkāpumu *(lietas 36.lapa).*

Līdz ar to, tiesa atzīst par nepamatotu pretprasībā norādīto par līgumā norādīto kavējuma termiņu, kas pretprasības iesniedzēja ieskatā, novedis pie nepamatotas prasītāja pirmstermiņa atkāpšanās no līguma.

No prasības pieteikumā norādītā un lietas materiāliem redzams, ka prasītājs 2013.gada 26.augustā sagatavoja un nosūtīja atbildētājam paziņojumu par vienpusēju atkāpšanos no kredīta līguma, nosakot aizdevuma atmaksas beigu termiņu – 2013.gada 27.septembri, jo atbildētājs no 2012.gada 17.decembra kavēja kredīta maksājumus *(lietas 4., 45.lapa)*.

Tiesa atzīst, ka nav būtiskas nozīmes paziņojumā par atkāpšanos no līguma, aizdevuma atmaksas beigu termiņa noteikšanu un parāda piedziņas uzsākšanu Nr.2013-21.24.4.-3176, norādītajam kavējuma termiņam – 30 (trīsdesmit) kalendārās dienas, jo paziņojums sastādīts un nosūtīts vairāk kā pusgadu pēc kavējuma iestāšanās.

Pamatojoties uz norādīto, tiesa atzīst, ka atbildētājs bija pieļāvis kredīta līguma būtisku pārkāpumu, tas ir, kavējis aizdevuma pamatsummas un procentu maksājumus, un prasītājam bija tiesības vienpusēji atkāpties no kredīta līguma un pieprasīt aizdevuma pirmstermiņa atmaksu.

Līdz ar to, tiesa secina, ka nav pamatots atbildētāja /pers. B/ pretprasībā paustais apgalvojums par to, ka prasītājam nebija likumīga pamata vienpusēji atkāpties no līguma, pārceļot aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu.

Pretprasības iesniedzējs, atsaucoties uz Civillikuma 1484., 1485.pantu, norāda, ka pušu starpā tika panākta mutiska vienošanās par līgumattiecību turpināšanu, t.i., atbildētājam tika dota atļauja meklēt pircēju par ķīlu kalpojošā nekustamā īpašuma /adrese /, ar kadastra Nr./numurs /, pārdošanai.

No pretprasības iesniedzēja pilnvarotās pārstāves paskaidrojumiem tiesas sēdē secināms, ka atbildētājs pildījis apsolīto, t.i., meklējis pircēju dzīvoklim par cenu, kas sedz aizdevuma pamatsummu un procentus, savukārt, prasītājs pārkāpis apsolījumu - atļaut atbildētājam pašam pārdot dzīvokli un iesniedzis prasību tiesā par parāda atmaksu pirms kredīta līgumā noteiktā beigu termiņa, kas noteikts 2024.gada 15.novembrī *(lietas 113.lapa).*

Saskaņā ar Civillikuma 1484.pantu, ja likums prasa rakstisku formu kā darījuma būtisku sastāvdaļu, tad darījums pirms attiecīga akta taisīšanas nav spēkā.

Atbilstoši Civillikuma 1485.pantā noteiktajam, ja starp tāda darījuma (1484.p.) dalībniekiem notikusi vienošanās par visiem tā būtiskajiem noteikumiem, tad katrs no viņiem var prasīt no otra, lai taisa atbilstošu aktu.

Lietas materiālos nav pievienota pušu starpā noslēgta vienošanās par ieķīlātā nekustamā īpašuma /adrese /, ar kadastra Nr./numurs /, pārdošanu, un lietas izskatīšanas gaitā netika gūti pierādījumi par pušu starpā panāktu mutisku vienošanos par līguma būtiskajām sastāvdaļām, kas dotu pamatu prasīt līguma noslēgšanu rakstveidā.

Tiesa atzīst par pierādītu, ka atbildētāja un pretprasības iesniedzēja maksājumu kavējums prasītājam iestājies 2012.gada 17.decembrī, un prasītājs tiesīgi vienpusēji atkāpies no kredīta līguma 2013.gada 27.septembrī, savukārt, prasība par parāda piedziņu pret atbildētāju celta tikai 2014.gada 28.februārī, tādējādi atzīstams, ka prasītājs nav izmantojis tiesību nekavējoties celt prasību tiesā.

No prasītāja iesnieguma un pušu paskaidrojumiem tiesas sēdē secināms, ka atbildētājs kopš prasības celšanas tiesā saistību dzēšanai ir veicis maksājumus, kas novirzīti pamatsummas daļējai dzēšanai un aprēķināto procentu pilnīgai dzēšanai (*lietas 101., 105.lapa).*

Tiesa atzīst par nepamatotu atbildētāja pilnvarotās pārstāves iebildi, ka prasītājam, pieņemot no atbildētāja maksājumus, atzīstams, ka kavējums nav iestājies un līguma darbība turpinās.

Atbilstoši Civillikuma 1665.pantā noteiktajam, kā parādnieka, tā kreditora nokavējuma sekas novērš, ja nokavētājs piesola izpildīt vai pieņemt to, kas pēc līguma pienākas, un nodrošināt savam pretiniekam arī to, uz ko viņam ir tiesības.

Nokavējuma sekas ir neizpildīti pienākumi un no neizpildes izrietoši papildu prasījumi pret nokavētāju. Sakarā ar nokavējumu var rasties zaudējumi, kas jāatlīdzina, kā arī pienākums maksāt procentus un līgumsodu, ja tāds bijis noteikts (..). Seku novēršana izpaužas tikai tā, ka ar attiecīgu piesolījumu tiek novērsts konflikts, kas varētu būt par tiesas izskatīšanas priekšmetu, tiek radīti priekšnoteikumi saistības tālākai attīstībai līdz galīgam izpildījumam *(sk. Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. - Rīga: Mans īpašums, 2000, 160.lpp*).

Tā kā prasītājs ir cēlis prasību pret atbildētāju tiesā, atzīstams, ka nokavējuma sekas nav novērstas.

Līdz ar to, tiesa atzīst, ka pretprasības iesniedzēja lūgumi: atzīt par spēkā neesošu AS „SEB banka" vienpusēju atkāpšanos no 2006.gada 6.decembra kredīta līguma Nr.AG06499, atsvabināt atbildētāju no kredīta līguma un 2010.gada 17.septembra vienošanās Nr.1 par grozījumiem 2006.gada 6.decembra kredīta līgumā Nr.AG06499 aizdevuma pamatsummas, procentu un līgumsoda atmaksas pirms noteiktā beigu termiņa - 2024.gada 15.novembra, atjaunot līgumattiecības starp prasītāju un atbildētāju, pamatojoties uz 2006.gada 6.decembra kredīta līguma Nr.AG06499 un 2010.gada 17.septembra vienošanās Nr.1 par grozījumiem 2006.gada 6.decembra kredīta līgumā Nr.AG06499, uzliekot par pienākumu prasītājam paziņot atbildētājam pamatsummas un aizdevuma summas procentu atmaksas grafiku trīs dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas, ir nepamatoti un noraidāmi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus (..).

Prasītājs, ceļot prasību par parāda 29946,99 *euro* piedziņu, samaksājis valsts nodevu 1226,12 *euro (lietas 6., 7.lapa),* un izdevumus, kas saistīti ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 4,70 *euro (lietas 7.lapa).*

Prasītājs uzturēja prasību par parāda 28779,06 *euro* apmērā piedziņu, jo atbildētājs veicis daļēju parāda samaksu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta otrajā daļā noteiktajam (..), ja prasītājs neuztur savus prasījumus tāpēc, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis, tiesa pēc prasītāja lūguma piespriež no atbildētāja prasītāja samaksātos tiesas izdevumus.

Tā kā prasītājs lūdzis piedzīt tiesāšanās izdevumus, minētie tiesas izdevumi piedzenami no atbildētāja par labu prasītājam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu (..), un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei (..).

Tiesa atzīst, ka atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97., 193., 194., 195.pantu, 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda

AS „SEB banka" prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS „SEB banka", vienotais reģistrācijas Nr.40003151743, pamatsummas parādu 27771,81 EUR (divdesmit septiņi tūkstoši septiņi simti septiņdesmit vienu *euro* un 81 centu), likumiskos nokavējuma procentus par laika periodu no 2013.gada 27.septembra līdz 2014.gada 24.februārim 705 EUR (septiņi simti piecus *euro*), līgumsodu 302,25 EUR (trīs simti divus *euro* un 25 centus), valsts nodevu 1226,12 EUR (viens tūkstotis divi simti divdesmit sešus *euro* un 12 centus), un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (četrus *euro* un 70 centus), kopā 30009,88 EUR (trīsdesmit tūkstoši deviņus *euro* un 88 centus).

Noteikt AS „SEB banka", vienotais reģistrācijas Nr.40003151743, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no neatmaksātā pamatparāda summas.

/pers. B/ pretprasību pret AS „SEB banka" par darījuma izbeigšanas apstrīdēšanu noraidīt.

Noteikt /pers. B/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Aizkraukles rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 19.aprīlī.

Tiesnese I.Silicka